

באוניברסיטת חיפה (דקסה 2009).²² לדעת עורכי הסקר, הממצאים מלמדים על משבר רב-ממדי בקרב הדרוזים בישראל כיום ועל יחסיהם עם הממסד הישראלי. על פי תוצאות הסקר כחצי מהמראיינים (47.8%) ציינו שהם מגדירים את היחסים בין האזרחים הדרוזים לבין המדינה כלא טובים בכלל או לא טובים במידה מספקת, 73.2% ציינו שמצב הדרוזים אינו שונה ואף גרוע ממצבם של הערבים, ו-83.3% השיבו שהוא גרוע בהשוואה לאוכלוסייה היהודית. לדברי עורכי הסקר, הניכור כלפי הממסד בישראל בא לידי ביטוי גם בשאלת הזהות: 81.4% אמרו שהיותם דרוזים חשובה במידה רבה; השייכות השנייה בחשיבותה היא הערביות: 64.4% אמרו שהיותם בני העם הערבי חשובה להם במידה רבה; השייכות הישראלית הייתה במקום השלישי (58.9%), ובמקום הרביעי השייכות לעם הפלסטיני (32.7%). מבין הגורמים שמשפיעים באופן שלילי על יחסם למדינה, 90.1% ציינו את הפקעת הקרקעות ו-75.2% את בעיית האבטלה, ובהתייחס לגורמים שמשפיעים באופן חיובי, רובם ציינו את שילוב בני העדה בעמדות בכירות במוסדות המדינה. בהקשר זה 70.5% ציינו מינוי קצינים בכירים בצה"ל.

בדיקת צעדי המחאה של הדרוזים בטענה לקיפוח ולאפליה בהשוואה לאוכלוסייה היהודית מלמדת, שהצעדים שנוקטת המדינה אינם עוזרים – עוצמת המחאה גוברת. לדוגמה, ביוני 2009 פרסם סאלח פארס, ראש המועצה המקומית חורפיש, המכנה כיו"ר פורום ראשי הרשויות המקומיות הדרוזיות והצ'רקסיות, כתבה שפורסמה באתר החדשות Ynet (26.6.2009) שכותרתה: "הדרוזי עשה את שלו". בכתבה הוא מתאר את תחושת הכעס והתסכול של בני העדה ומציין שחשוב שישראל תשנה בדחיפות את מדיניותה כלפי אזרחיה הדרוזים. בין היתר הוא מלין על כך שכל המנהיגים בישראל מסתפקים בחלוקת שבחים לבני העדה ואינם עושים דבר כדי לממש הבטחות שניתנו. בציניות הוא כותב שאם מעמדן של העדות השונות בישראל היה נקבע על סמך כמות התשבחות שניתנו להן על ידי הנהגת המדינה, היו הדרוזים מקבלים זכויות יתרה... לדידו, הבעיה נובעת גם מכך שהעדה הקטנה והשקטה, כהגדרתו, הפכה למובנת מאליה בעיני המדינה ולכן היא אינה חשה בצורך למלא את חובתה כלפיה. אלא שלטענתו המצב הזה נמאס על בני העדה והם אינם מוכנים להמשיך לראות את החיילים הדרוזים – שלא כחבריהם היהודים – חוזרים מהצבא למציאות של עוני ואבטלה ללא תמיכה וסיוע.

בכתבה גם נערכת השוואה בין הרשויות המקומיות היהודיות שמתפתחות ומשגשגות לעומת הרשויות המקומיות הדרוזיות שמאופיינות בעוני ובמצוקה כספית, בהיעדר פיתוח ותשתיות ובחוסר יכולת לספק לתושבים את השירותים המינימליים. הוא מציין את מצוקת

22 פורסם באתר www.hona.co.il שהוא אתר חדשות יומי המדווח על נושאים הקשורים לחיי הדרוזים. האתר הוקם ב-2008 כאתר חדשות לדרוזים בצפון הארץ, והוא אף משמש במה לבני העדה שמבקשים להשמיע את דעתם בנושאים שעל סדר היום הציבורי.